

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. XXXVIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591136002160/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser

XL OVERSÆTTERENS INDLEDNING

pæiske riger om forrang i lærdom, med morsomme strejflys over folkenes forskellige karakter.

Blandt de mange discursor, der giver morsomme bidrag til belysning af datidens selskabelige omgangstone, må særlig fremhæves III,13, der skildrer et gæstebud, hvorved selskabelige spørgsmål var gemte under hver af gæsternes tallerkener, i hvilken anledning mange kuriøse åndrigheder gives til bedste. At F. iøvrigt ikke sympatiserer med det fine (franske) væsen og den galante tone, som på hans tid trængte ind i det bedre selskab, ses af discursen II,19, hvor han forsvaret det gammeldags standpunkt om det undskydelige i sådanne naturlige ting som fjærten, ræben etc.; sligt er i og for sig ikke mere anstødeligt end at pudse næsen, og det moderne galanteri tilsteder i virkeligheden langt værre uskikkeligheder.

En særlig gruppe danner de discursor, hvori F. berører forholdet til det andet køn eller refererer selskabelige samtaler med damer, ofte om æmner, der efter vor tids målestok er noget vovede. F. ejer vel ikke helt Holbergs fordomsfrie blik på kvindens stilling og evner i sammenligning med mandens; men hans sunde fornuft og rolige overlæg leder ham dog ofte til forstandig erkendelse af adskillige punkter, hvor kvindens stilling i datiden trængte til at forbedres, og han synes ikke så lidt påvirket af den mere fremskredne kvindetype, som kom ham imøde i geheimerådinde Harboes skikkelse, i hvis selskab på Støvringgård han ofte tilbragte sine ferier. Vel advarer han etsteds (II,6) mod at være for galant mod damerne, da dette ofte efter ægteskabets indgåelse kan have uheldige følger; men i sin omgang med sin »heltinde« og velynderinde synes